

Magyar nyelv és irodalom mesterképzési szak

képzési és kimeneti követelményei

1. A mesterképzési szak megnevezése: magyar nyelv és irodalom (Hungarian Language and Literature Studies)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos bölcész
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Hungarian Language and Literature
- választható szakirányok: régi magyarországi irodalom; klasszikus magyar irodalom; modern magyar irodalom; összehasonlító irodalom- és kultúratudomány; irodalomtudomány; általános nyelvészet; történeti nyelvészet; leíró nyelvészet; beszédtudomány; szövegtan és stilisztika; nyelv-társadalom-kultúra; funkcionális kognitív nyelvészet; alkalmazott nyelvészet, (Early Hungarian Literature; Classical Hungarian Literature; Modern Hungarian Literature; Comparative Literary and Cultural Studies; Literary Studies; General Linguistics; Historical Linguistics; Descriptive Linguistics; Speech Studies; Text Linguistics and Stylistics; Language, Society, Culture; Functional Cognitive Linguistics; Applied Linguistics)

3. Képzési terület: bölcészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

- 4.1. Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe: magyar nyelv és irodalom alapképzési szak, továbbá a főiskolai szintű magyar nyelv és irodalom szak.
- 4.2. A 10. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban figyelembe vehető alapképzési szakok: a modern filológia, a szabad bölcészet és a történelem képzési ág alapszakjai, valamint az ókori nyelvek és kultúrák alapképzési szak.
- 4.3. A 10. pontban meghatározott ismeretkörökben szerzett kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá azok az alap- vagy mesterfokozatot adó alapképzési, egységes, osztatlan vagy mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai vagy egyetemi szintű alapképzési szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- 6.1. Az alapozó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 2-6 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyaghoz rendelhető kreditek száma: 24-48 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 40-60 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 60 %.

7. A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik megszerzett irodalomtudományi és nyelvtudományi ismereteik birtokában képesek az irodalmi olvasás technikáinak alkalmazására, elkülönítve azt más olvasásmódotól; átfogóan ismerik a magyar és a világirodalom történetét, a hazai és a nemzetközi irodalomelmélet jelentős eredményeit, elmélyültebben ismerik egy korszak vagy jelenség irodalmi problémáit. Ismerik a nyelvhasználat, a társadalom és kultúra egymást feltételező összefüggésrendszerét, a nyelvhasználat társadalmi és területi tagolódását, a mai kommunikációs formák és területek időszerű kérdéseinek kifejtő-leíró közvetítési módjait. Birtokolják az egyetemes és a magyar nyelvtudomány valamennyi elméleti és történeti részterülete alapvető ismereteit. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a nyelv és az irodalom mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges kutatási módszereket,
- a magyar és az európai irodalom és kultúra kiemelkedő alkotásait,
- a mai nyelvhasználati és nyelvi kulturális kihívásokra adható válaszokat,
- a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit;
- a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseit és azok kapcsolatait;
- a fogalmi gondolkodás és az absztrakció értő használatát, mely képessé teszi őket az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére.

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére, a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenység kifejtésére és eredeti ötletek felvetésére,
- valamint a feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására,
- az irodalomtudományban és a nyelvtudományban, illetve interdiszciplináris területeken az aktuális kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére,
- eredeti látás- és gondolkodásmód birtokában a nyelvi, irodalmi és kulturális jelenségekről szerzett tudás gyakorlati alkalmazására,
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területük belső törvényszerűségei megértésének elmélyítésére és önműveléssel, önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására,
- különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére, önálló kritika kifejlesztésére és szükség esetén alternatív megoldások felvetésére,
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint az irodalommal, a nyelvvel és kultúrával összefüggő elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására,
- a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni, továbbá az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint magas szinten bemutatni.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- motiváció, elkötelezettség és minőség tudat az irodalom, a nyelv és a kultúra vonatkozásában,
- a nyelvvel, irodalommal és kultúrával kapcsolatos problémák felismerési és kreatív kezelési képessége,

- együttműködési készség,
- kezdeményezőképeség és személyes felelősségvállalás,
- fogalmi gondolkodás,
- az absztrakció képessége,
- kritikai attitűd,
- értékközpontúság.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. *Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök 2—6 kredit:*

a nyelv- és irodalomtudománynak a társadalommal mint kulturális rendszerrel kialakított kapcsolatrendszer, a tudomány gyakorlati alkalmazásának, eredményei elfogadtatásának feltételei és módszerei; a nyelv- és irodalomtudomány szervezeti keretei, legfontosabb szinterei, az információt szolgáltató intézmények ismeretei.

8.2. *A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei 24-48 kredit:*

a magyar irodalomtudomány történeti és elméleti hagyományai európai kontextusban, korszak- és diskurzusformációk az irodalomtudományban, az irodalomtudomány diszkurzív alakzatai (kánon, korszak, episztémé, paradigma), kritika és tanulmányírás, papír alapú és digitális szöveggondozás, újabb nyelvelméletek, nyelvtörténeti és névtani kutatások, nyelv és társadalom, beszédtudományok, a magyar nyelv leírása, leíró nyelvtani ismeretek (fonológia, morfológia, szintaxis), nyelvfejlései ismeretek, kulturális nyelvészet, alkalmazott nyelvészet.

8.3. *A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei 60-80 kredit:*

Differenciált szakmai ismeretek: 40—60 kredit

Választható szakirányok:

régi magyarországi irodalom: propedeutika: kritikátörténet, textológia; műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet; szövegolvasás, interpretáció; az irodalom medialitása, társművészetek;

klasszikus magyar irodalom: propedeutika: kritikátörténet, textológia; műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet; szövegolvasás, interpretáció; az irodalom medialitása, társművészetek;

modern magyar irodalom: propedeutika: kritikátörténet, textológia; műfaj- és eszmetörténet, hatástörténet; szövegolvasás, interpretáció; az irodalom medialitása, társművészetek;

összehasonlító irodalom és kultúratudomány: nyelv, szöveg, irodalom; technika, médium, művészet; irodalom és társművészetek; a kultúra intézményei és regiszterei; komparatiztika;

irodalomtudomány: az irodalom- és kultúratudomány története és elmélete; irodalom és medialitás, kulturális praxisok; poétika és retorika; a szöveg- és diskurzuselemzés módjai; az interpretáció elmélete és gyakorlata; irodalomtudományi irányzatok a hermeneutika után;

általános nyelvészet: kutatómódszertan; a nyelvreírás elméletei; nyelvtipológia; szemantika és szemiotika; nyelvi szintek; kontrasztív nyelvészet; lexikológia; korpusz- és számítógépes nyelvészet; speciális nyelvészeti ismeretek;

történeti nyelvészet: kutatómódszertan; uralisztika; a magyar nyelv rendszertörténete; a nyelvtörténet forrásai; a szókészlet története; történeti dialektológia és szociolingvisztika; történeti névtan; névelmélet; speciális nyelvészeti ismeretek;

leíró nyelvészet: kutatómódszertan; a nyelvreírás elméletei; szemantika és szemiotika; nyelvi szintek; kontrasztív nyelvészet; a diskurzusok grammatikája; korpusz- és számítógépes nyelvészet; speciális nyelvészeti ismeretek;

beszédtudomány: kutatómódszertan; a beszéd folyamata; beszédelemzések; kommunikáció és retorika; leíró dialektológia és szociolingvisztika; speciális nyelvészeti ismeretek;

szövegtan és stilisztika: kutatómódszertan; pragmatika; a szöveg nyelvészeti leírása; stíluselméletek; az irodalom nyelvisége; diskurzuselemzés; szöveg- és stíluselemzés; speciális nyelvészeti ismeretek;

nyelv-társadalom-kultúra: kutatómódszertan; geolingvisztika; történeti dialektológia és szociolingvisztika; leíró dialektológia és szociolingvisztika; kommunikáció és retorika; nyelvi tervezés, nyelvpolitika; nyelv, média, informatika; élőnyelvi terepgyakorlat; speciális nyelvészeti ismeretek.

Diplomamunka: 20 kredit.

9. Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből államilag elismert, felsőfokú (C1) komplex típusú nyelvvizsga vagy egy, az alafokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

10. A mesterképzésbe való felvétel feltételei:

A hallgatónak a kredit megállapítása alapjául szolgáló ismeretek – felsőoktatási törvényben meghatározott – összevetése alapján elismerhető legyen legalább 50 kredit a magyar alapképzési szak világirodalom, régi magyarországi irodalom, klasszikus magyar irodalom, modern magyar irodalom, irodalomelmélet, nyelvtörténet, finnugrisztika, nyelv és társadalom, kommunikáció szóban és írásban, helyesírás, fonetika, leíró magyar nyelvtan ismeretköreiből. A hiányzó krediteket (legfeljebb 20 kredit) a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított két féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

Oktatási Hivatal nyilvántartásában szereplő adatok

- a) A képzés megnevezése: magyar nyelv és irodalom mesterképzési szak
- b) A képzés kódja: -
- c) A képzés besorolása: bölcsészettudomány képzési terület
- d) Szakirány(ok): -
- e) Specializáció(k):
  - a modernitás irodalomtörténete (19-20. század)
  - a régiség irodalomtörténete
- f) Megszerezhető végzettség, szint és annak ISCED besorolása: mesterfokozat (ISCED 5A)
- g) Megszerezhető szakképzettség: okleveles magyar nyelv és irodalom szakos bölcsész
- h) A képzés nyelve: magyar
- i) A képzés helye: székhelyen (Miskolc)
- j) Képzési idő: 4 félév
- k) A képzés során megszerzendő kreditek száma: 120 kredit
- l) A nyilvántartásba vétel ideje:
  - OH-FHF/2356-4/2008. sz. határozat (2008. 09.15.)
  - FNYF/1114-3/2017. számú határozat (2017. július 5.) szerint
- m) A meghirdetés kezdő tanéve: 2008/2009. tanév
- n) A meghirdetés utolsó tanéve: -
- o) Képzési együttműködések: -
- p) A képzés közös képzés keretében történő megvalósítására vonatkozó adatok: -
- q) Közös képzés esetén az adminisztrációt ellátó intézmény azonosítója: -

- r) Oklevelet kiállító intézmény: Miskolci Egyetem
- s) A képzés folytatásához szükséges határozat(ok) adatai:
  - Szenátus 61/2007. sz. határozata (2007. május 15.)
  - MAB 2008/6/IX/3/43. sz. határozat
  - ME 47/2017. számú szenátusi határozat (2017. március 22.)
  - ME 165/2018. számú szenátusi határozat (2018. július 19.)
- t) Szakfelelős oktató neve, oktatói azonosítója: Dr. Gyapay László, 72131755945 (2018.07.18-tól)
- u) Képzési és kimeneti követelmény: 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet